

شرکت ارتباطات زیر ساخت

پنجم اردیبهشت ۱۴۰۱

دوشنبه ۵ اردیبهشت ۱۴۰۱

April 25, 2022

بیست و چهارم رمضان ۱۴۴۳

مناسبت ها

۳ اردیبهشت روز بزرگداشت شیخ بهایی؛ روز ملی کارآفرینی

۳ اردیبهشت شب قدر [۲۲ رمضان]

۹ اردیبهشت روز شوراها

۹ اردیبهشت روز جهانی روانشناس و مشاور

۱- **عایدی بازیگر انحصاری اینترنت** / فصل اقتصاد / روزنامه دنیای اقتصاد / فصل تجارت

روابط عمومی شرکت ارتباطات زیر ساخت

منبع: فصل اقتصاد

شماره خبر: ۱ | تاریخ: ۱۴۰۱/۰۲/۰۵

عایدی بازیگر انحصاری اینترنت

فصل اقتصاد - انتقادات هفته اخیر نسبت به گران شدن اینترنت، حالا با انتشار صورت های مالی شرکت ارتباطات زیرساخت ابعاد تازه ای یافته است. بر اساس این اسناد، دولت در این چند سال توانسته است درآمد قابل توجهی از این منبع به دست آورد؛ اما این انحصار به توسعه کافی زیرساخت ها منجر نشده و حالا بهبود ...

فصل اقتصاد - انتقادات هفته اخیر نسبت به گران شدن اینترنت، حالا با انتشار صورت های مالی شرکت ارتباطات زیرساخت ابعاد تازه ای یافته است. بر اساس این اسناد، دولت در این چند سال توانسته است درآمد قابل توجهی از این منبع به دست آورد؛ اما این انحصار به توسعه کافی زیرساخت ها منجر نشده و حالا بهبود اینترنت را در وضعیت بن بست قرار داده است.

انتقادات هفته اخیر نسبت به گران شدن اینترنت، حالا با انتشار صورت های مالی شرکت ارتباطات زیرساخت ابعاد تازه ای یافته است. این اسناد که برای نخستین بار و در پی شفاف سازی مالی طیف گسترده ای از شرکت های دولتی انجام شده، سنگ محکی بر چند و چون مدیریت دولتی اینترنت طی دهه اخیر است.

از مهم ترین نکات این صورت های مالی، می توان به درآمد ۳ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومانی این شرکت از محل ارائه خدمات پهنای باند و ارائه زیرساخت های برقراری در سال ۱۳۹۹ اشاره کرد. این درحالی است که بهای تمام شده این خدمات برای شرکت زیرساخت حدود ۱/۷ هزار میلیارد تومان بوده و مابه التفاوت این مبلغ سود قابل توجهی را نصیب این شرکت کرده است؛ بسیاری از منتقدان گرانی های اخیر اینترنت معتقدند دولت باید با تامین هزینه های توسعه زیرساخت، جلوی فشار بر بازیگران حوزه و در نهایت کاربران را بگیرد. این درحالی است که حالا ثابت شده دخالت دولت در این سال ها خود یکی از اصلی ترین موانع رفع اشکالات و ضعف ها در اقتصاد اینترنت ایران است. بسیاری از فعالان این عرصه اعتقاد دارند در صورت نبود انحصار در خرید پهنای باند و نظام قیمت گذاری دستوری و پیچیدگی های دریافت مجوز دست بازیگران در بهبود سود و جلب سرمایه گذاری های جدید باز می شد و با بهبود و توسعه تدریجی زیرساخت های شبکه، وخامت فعلی در شرایط ایجاد نمی شد.

عملکرد زیرساخت به روایت صورت های مالی

صورت های مالی منتشر شده از شرکت ارتباطات زیرساخت که از آن به عنوان تامین کننده انحصاری پهنای باند اینترنت کشور نیز یاد می شود، نشان می دهد که این شرکت در سال ۹۹ توانسته با ایجاد درآمد حدودا ۳ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومانی از محل ارائه خدمات پهنای باند و ارائه زیرساخت های برقراری، سود خالص ۷۵۴ میلیارد تومانی به دست آورد. بررسی اجمالی این صورت های مالی نشان می دهد که بخش اعظم سودی که نصیب این شرکت می شود، از محل فروش پهنای باند است و اصلی ترین مشتریان این

شرکت در خرید پهنای باند نیز ایرانسل، همراه اول، آسیاتک و های وب هستند. در بخشی از این صورت های مالی آمده است که درصد سود ناخالص به درآمد عملیاتی سال ۹۹ این شرکت در زمینه خدمات پهنای باند معادل ۵۴ درصد بوده است. این درحالی است که این درصد در سال ۹۸ حدود ۴۵ درصد گزارش شده بود. این اعداد به خوبی نشان دهنده رشد درآمدی شرکت ارتباطات زیرساخت در نتیجه افزایش تقاضای کاربران برای ترافیک است. افزایش محبوبیت سرویس های استریم فیلم، سریال و موسیقی و همچنین نیازهای ایجاد شده پس از پاندمی کرونا، در این افزایش مصرف تاثیر بسزایی داشته اند.

انحصار دولتی در زیرساخت و تامین ترافیک

در اکثر کشورهای دنیا، شرکت های خصوصی روند تامین ترافیک اینترنت و مدیریت زیرساخت ها را انجام می دهند. این درحالی است که در ایران و با هدف تامین انبوهی از اهداف حاکمیتی از جمله امنیت، کیفیت و صرفه در خرید، این کار به یک شرکت واحد یعنی شرکت ارتباطات زیرساخت سپرده شده است. یکی از مزیت هایی که مدیران ارتباطی دولت قبل در دفاع از وجود چنین شرکتی در نقش تامین کننده پهنای باند بین الملل مطرح می کردند، صرفه اقتصادی خرید حجم زیاد ترافیک به صورت یکجا و توزیع آن میان اپراتورهای مختلف بود. با این حال صورت های مالی منتشر شده از شرکت ارتباطات زیرساخت نشان می دهد که سود ساخته شده صرفا نصیب دولت شده و کسب چنین صرفه ای مزیت مستقیمی برای کاربر نهایی به همراه نداشته است. برخی مدافعان ساختار اینترنت دولتی استدلال می کنند دولت با کسب درآمد از اپراتورها حمایت می کند، در حالی که کارشناسان معتقدند اساسا ضرورتی ندارد که دولت به این شیوه اقدام به کسب درآمد از کاربران و سرمایه گذاری در طرح های توسعه ای کند. امروزه کیفیت و قیمت اینترنت و نارضایتی کاربران و اپراتورها نشان دهنده ناکارآمدی نگاه دولتی به توسعه اینترنت است. کارشناسان معتقدند اگر اپراتورها طبق روال دیگر کشورها بتوانند برای خرید ترافیک مستقیما با شرکت های بین المللی وارد مذاکره شوند، هم قدرت چانه زنی و هم عملکرد بهتری نسبت به بخش دولتی دارند و هم می توانند سود حاصل را مستقیما صرف توسعه زیرساخت های شان کنند.

اعتقاد به نگاه دولتی در تمام سال های پیشین بین مدیران دولتی بخش ارتباطات رواج داشته است. چند روز قبل آذری جهرمی، وزیر سابق ارتباطات با درج کامنتی زیر یکی از توییت های درج شده با این موضوع، با مزیت بخشی تامین مستقیم ترافیک پهنای باند توسط خود شرکت ها مخالفت کرد. وی در این کامنت تاکید کرد که «هزینه همه خدمات شرکت ارتباطات زیرساخت در قیمت تمام شده اپراتورهای موبایل کمتر از ۵ درصد و برای اپراتورهای ثابت حدود ۲۵ درصد است. در نتیجه مدل تامین ترافیک بین الملل نهایتا تاثیر چندانی در هزینه های اپراتورهای سرویس دهنده اینترنت نخواهد داشت و باقی هزینه ها که صرف خرید و راه اندازی تجهیزات و شبکه و نگهداری از آنها می شود پا برجا خواهد ماند. آذری جهرمی در هفته های آخر وزارتش از آزادسازی انحصار زیرساخت خبر داد و گفت در تلاش است تا قبل از اتمام دولت دوازدهم انحصار واردات پهنای باند توسط زیرساخت شکسته شود. این پیش بینی جهرمی اما عملی نشد.

مرتضی آقایی از کارشناسان حوزه آی تی معتقد است که آفت وجود یک شرکت انحصاری برای تامین ترافیک محدود به هزینه ها نیست و تا همین چند سال اخیر، نبود رقابت در این حوزه، کیفیت خدمات رسانی و پاسخگویی این شرکت به شرکت های سرویس دهنده را کاهش داده بود. اگرچه اکنون مدتی است که این مورد رفع شده اما نباید فراموش کرد که تا مدت ها بخش زیادی از نارضایتی کاربران از سرویس دهی اپراتورها، به نبود قرارداد SLA بین شرکت زیرساخت و شرکت های سرویس دهنده برمی گشت. به گفته آقایی دولت با حضور در این عرصه عملا جلوی سرمایه گذاری بخش خصوصی در بحث انتقال و شبکه داخلی را هم گرفت و نتیجه نگاه های افراطی به این موضوع تا جایی پیش رفت که در بخشی از طرح صیانت اساسا پیشنهاد شده بود که کل زیرساخت به نیروهای مسلح واگذار شود که پیشنهاد کاملا غیر تخصصی بود. گذشته از آسیب انحصار دولتی بر زیرساخت های ارتباطی و تامین ترافیک اینترنت، قیمت گذاری دستوری و فشار دولتی برای پایین نگه داشتن قیمت اینترنت، باعث شده تمایل سرمایه گذاران بخش خصوصی به مشارکت در طرح های توسعه زیرساختی شرکت های سرویس دهنده اینترنت کاهش پیدا کند و عملا تزریق پول به این حوزه متوقف شود.

سجاد بنایی، معاون وزیر سابق ارتباطات و نایب رئیس سابق شرکت ارتباطات زیرساخت، به تازگی در توییتی به گلایه های سرویس دهندگان از تامین نشدن هزینه ها و لزوم افزایش قیمت اینترنت واکنش نشان داده و گفته است: درآمد شرکت ها ۳ برابر شده، باید اینترنت ارزان شود نه گران. وی در این توییت اظهار کرد: «عزیزان موافق افزایش تعرفه، می خواهید اینترنت را گران کنید، بسم الله؛

فرمان دست شما. اما انداختن مسوولیت بر گردن همکاران سابق، همواره با سکوت مواجه نمی شود.» بنایی دلیل این دفاع را هم این طور شرح داد: «درآمد شرکت های اینترنت خانگی، از هر خط DSL، در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۶ حداقل ۳ برابر شده. اینترنت با رشد مصرف، ارزان تر می شود نه گران تر.» با این حال این اظهارات نیز با واکنش شمار زیادی از فعالان حوزه و کارشناسان مواجه شد. آنها ضمن رد استدلال بنایی در افزایش درآمد اپراتورها و لزوم کاهش قیمت سرویس های اینترنتی به تورم چشمگیر حاکم به اقتصاد کشور طی سال های اخیر اشاره کردند. کارشناسان معتقدند اگر درآمد ۳ برابر شده، باید در نظر گرفت که به همان نسبت هزینه ها نیز چند برابر شده و در عمل اپراتورها سود آنچنانی کسب نکرده اند که بتواند جوابگوی نیازهای توسعه ای زیرساخت ها باشد.